

Зелений світ

ЕКОЛОГІЧНА ГАЗЕТА
УКРАЇНИ

№ 06(336) червень 2018

ВИЖИВАННЯ
ДЕМОКРАТІЯ
ГУМАНІЗМ

«ЗЕЛЕНА ЕСТАФЕТА» СТАРТУВАЛА В ЧЕРКАСАХ

22 – 24 травня Національним еколого-натуралістичним центром учнівської молоді спільно з Комунальним закладом «Черкаський обласний центр роботи з обдарованими дітьми Черкаської обласної ради» за підтримки Українського товариства охорони природи був проведений фінальний етап Всеукраїнського юннатівського природоохоронного руху «Зелена естафета» 2017-2018 рр.

Голова Української екологічної асоціації «Зелений світ» Юрій Самойленко взяв участь в урочистому відкритті молодіжного заходу. Він привітав юних екологів з початком «Зеленої естафети» та побажав плідної праці на екологічній ниві України.

До юних натуралістів завітала делегація Черкаського обласного відділення Всеукраїнського об'єднання ветеранів на чолі з головою Кривдиком Петром Андрійовичем. Ветерани Черкащини брали активну участь у вирішенні екологічних проблем краю. Зокрема, відбили в хижих «бізнесменів» частину природного парку в Соснівці. Юннати радо зустріли гостей-ветеранів оплесками.

Мета заходу – поширення практичної природоохоронної роботи в закладах загальної середньої освіти та закладах позашкільної освіти, залучення учнівської молоді до заходів щодо збереження та поліпшення стану довкілля, формування її життєвих компетентностей у контексті дій сталого розвитку суспільства.

Учасниками фінального етапу Всеукраїнського юннатівського природоохоронного руху «Зелена естафета» були команди закладів загальної середньої освіти та команд закладів позашкільної освіти з 12 областей – переможці обласних етапів юннатівського природоохоронного руху «Зелена естафета» з Вінницької, Дніпропетровської, Закарпатської, Запорізької, Кіровоградської, Львівської, Одеської, Полтавської; Рівненської; Сумської; Черкаської, Чернігівської областей.

У програмі «Зеленої естафети» були творчі звіти команд закладів загальної середньої освіти та команд закладів позашкільної освіти за трьома напрямками: «Практична природоохоронна робота», «Просвітницька природоохоронна робота», «Навчально-виховна робота з охорони природи».

Також були проведені індивідуальні змагання на звання кращого природоохоронця-практика з моніторингу навколишнього природного середовища – практика в природі, що провели викладачі Черкаського державного технологічного університету, та складання учасниками фіналу тестових завдань.

За результатами фінального етапу «Зеленої естафети» були визначені переможці конкурсу.

ЧЕРВЕНЬ

- 1 – Всесвітній день батьків
- Міжнародний день захисту дітей
- 3 – День працівників водного господарства
- 4 – Міжнародний день безвинних дітей – жертв агресії
- 5 – Всесвітній день охорони навколишнього середовища
- 6 – День журналіста
- 8 – Всесвітній день океанів
- 13 – День визволення Маріуполя від російських окупантів
- 14 – Всесвітній день донора крові
- 15 – День захисту людей похилого віку
- 17 – Всесвітній день боротьби з опустелюванням і засухою
- День медичного працівника
- 21 – День літнього сонцестояння
- 22 – День скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні
- 23 – Міжнародний день вдів
- 24 – День молоді
- 25 – 905 років від часу укладення (1113) «Повісті временних літ» – пам'ятки історіографії і літератури Русі, літописного зведення.
- 26 – Міжнародний день боротьби зі зловживанням наркотичними засобами та їхнім незаконним обігом
- Міжнародний день на підтримку жертв тортур
- 28 – День Конституції України
- 30 – День винахідника і раціоналізатора

УКРАЇНА ЗА 10 РОКІВ СКОРОТИЛА ВИКИДИ ВУГЛЕКИСЛОГО ГАЗУ В АТМОСФЕРУ НА 43%

Україна у 2017 році порівняно з 2007 роком скоротила викиди вуглекислого газу в атмосферу на 43,1% – до 124,2 млн тонн, повідомляє Державна служба статистики. Також наголошується, що за 10 років обсяг викидів інших забруднюючих речовин скоротився в 2,8 разів – до 2,585 млн тонн.

«Таке стрімке зниження рівня викидів, особливо вуглекислого газу, пояснюється падінням рівня промислового виробництва в нашій країні у період 2007-2017 років. Також слід врахувати втрату в статистиці підприємств-забруднювачів, які залишилися на тимчасово окупованій території – в Криму і на Донбасі», – прокоментував дані статистики експерт Центру Разумкова в енергетичній сфері Сергій Дяченко. Таку саму думку про причини зниження викидів висловив експерт на ринку нафти і нафтопродуктів, директор спеціальних проектів Науково-технічного центру «Психея» Геннадій Рябцев. Він також додав, що істотний внесок у падіння викидів зробило зниження частки ТЕС в енергобалансі країни у результаті втрати контролю над вугледобувними шахтами Донбасу.

У грудні 2017 року Кабмін затвердив Концепцію реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року. Згідно з планом щодо реалізації Концепції, у 2018 році мають бути розроблені проекти законів про моніторинг викидів парникових газів і торгівлі квотами на такі викиди.

Наші негаразди

СУД ЄС ВИЗНАВ НЕЗАКОННОЮ ВИРУБКУ ПОЛЬЩЕЮ ДЕРЕВ

Польща порушує закони ЄС рішенням мало не втричі збільшити обсяги вирубування дерев у Біловезькій пуші, яка є одним з найбільших і найдавніших лісових масивів рівнинної Європи. Про це йдеться в ухвалі суду Європейського Союзу, передає Deutsche Welle.

Суд заявив, що Польща «не виконала своє зобов'язання» охороняти ліс. У міністерстві охорони довкілля Польщі зазначили, що очікують на остаточне рішення суду і дотримуватимуться його.

Польща обґрунтовувала своє рішення тим, що у деревах завелися жуки-коріди. Лісовий масив Біловезька пуша розташований на територіях Польщі і Білорусі. Частину Біловезької пуші – польський державний національний парк – внесли до списку Світової спадщини ЮНЕСКО у 1979 році, а 1992 року туди додали й білоруську частину пуші.

З ПОЧАТКУ РОКУ В УКРАЇНІ СТАЛОСЯ ШІСТЬ ТИСЯЧ ПОЖЕЖ

В Україні зафіксували 6 тисяч пожеж через паління сухою та торішньої трави. З початку поточного, 2018 року, кількість пожеж на відкритих територіях в Україні вже складає понад 6 тисяч випадків, більшість з яких сталася в квітні, повідомляється на офіційному сайті Державної служби з надзвичайних ситуацій (ДСНС).

У зоні найбільшого ризику – західні області, Житомирська і Вінницька області. Всьому причиною різке потепління та відсутність дощів. А ще погана сільська традиція – палити сухостій і торішню траву. У зв'язку з цим по всій країні співробітники Служби порятунку нагадують людям про небезпеку розведення вогнищ у природних екосистемах та під час прибирання присадибних ділянок, випалювання сухої трави та сміття.

ПОЛІЦІЯ ЗАТРИМАЛА ТРЬОХ КОПАЧІВ БУРШТИНУ

На Житомирщині поліція затримала трьох копачів бурштину, вилучивши у них автомобіль, а також інше знаряддя незаконного промислу. Про це УНІАН повідомили у відділі комунікацій поліції Житомирської області. Неповдалі села Шебедихи Олевського району рейдова група спочатку почула звук,

схожий на роботу мотопомпи, а під'їхавши ближче, побачила незаконно організовану копальню і старателів. На місце події було викликано слідчо-оперативну групу, працівники якої задокументували виявлене.

Затримано троє жителів Олевського району віком від 25-ти до 44-х років. Їх було доставлено до місцевого відділення поліції для з'ясування усіх обставин.

З нелегальної копальні правоохоронці вилучили автомобіль УАЗ, мотопомпу, 2 пожежних рукава, водозабірник та інші приладдя, за допомогою яких старателі розмивали ґрунт для подальшого видобутку бурштину.

За вказаним фактом розпочато кримінальне провадження за ст. 15 (Замах на злочин) ч. 2 ст. 240 (Порушення правил охорони або використання надр) Кримінального кодексу України. Затриманим загрожує покарання від штрафу (від 400 до 700 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян) до обмеження чи позбавлення волі на строк до 3 років.

В УСІХ ВОДОЙМАХ ЛЬВОВА ЗАФІКСУВАЛИ ПЕРЕВИЩЕННЯ ВМІСТУ ШКІДЛИВИХ РЕЧОВИН

У всіх 35-ти водних об'єктах Львова виявили перевищення допустимих концентрацій забруднюючих речовин. Такими є результати обстежень за І квартал 2018 року, які провела мобільна хімічна лабораторія КП «Адміністративно-технічне управління». Про це повідомляє Zahid.net.

Найзабрудненішими фахівці називають став на вул. Щирецькій, 105, річку Зубра в однойменному селі, потік Кривчицький на Старознесенській, 200, потік Лисницький на Тракті Глинянському, 150 та потічок Білогорський на вул. Широкий при в'їзді у с. Білогорща. У цих водоймах перевищеними є показники п'ятьох і більше компонентів. За одним компонентом перевищення ГДК зафіксували на трьох водоймах, став на Замарстинівській, 270, озеро на вул. Винниця, 74 та став на Тернопільській, 1а. Основною причиною перевищень фахівці називають антропогенний фактор.

«Аналіз показників забруднення вказує на безпосередній вплив господарської діяльності мешканців прилеглих територій на конкретну водойму, річку, потічок. Також є сезонний вплив на стан водних об'єктів внаслідок процесів танення снігу, що притаманне цьому періоду року», пояснили у мобільній хімічній лабораторії КП «Адміністративно-технічне управління». Фахівці перевіряли воду на вміст заліза, амонійного азоту та аміаку, фосфатів, завислих речовин та інше. Також фахівці обстежили рівень забрудненості повітря на перехрестях Львова і з'ясували, що 23 із 30 міських перехресть мають перевищений вміст шкідливих речовин.

НА СУМЩИНІ ЗАТРИМАЛИ ШІСТЬОХ БРАКОНЬЄРІВ

На Сумщині під час рейду рибоохорони та поліції затримали шістьох браконьєрів. Про це розповідається у сюжеті ТСН. Рибалки ловили рибу та раки у період нересту, а це заборонено. Чатували на браконьєрів удосвіта, коли ті саме розставляли сіті. На відео видно, як заскочені на гарячому рибалки викидають вилів, а дехто навіть вистрибнув з човна, аби сховатися в очереті.

Газета «Зелений світ».
Виходить з 1989 року.
Засновники газети: УЕА
«Зелений світ»
Передплатний індекс
Свідоцтво про реєстрацію
№ 630 серія КВ
від 10.05.1994 р.
Ідентифікаційний код
№

Юридична адреса: 04070, м. Київ, Конрактова площа, 4
Адреса для листування: 01004, м. Київ, вул. Л. Толстого, 9
e-mail: vtkach_ko@ukr.net .

ВЕБ сторінка УЕА «ЗС»
WWW.zelenysvit.org.ua

Шеф-редактор
Юрій Самойленко
Головний редактор
Віктор Ткаченко

Думки, висловлені авторами матеріалів, можуть не збігатися з позицією редакції.

Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування з читачами лише на сторінках газети.

Надруковано УЕА «Зелений світ»

Тираж 999 прим.

В газеті використовуються матеріали з інтернет-видань: Кореспондент.net; Майдан-ІНФОРМ; УНІАН; Утро.ru; «Обозреватель», Експрес online, eko.portal, ЕКОЛОГІЯ ЖИТТЯ, ECOTOWN.

УЕА «Зелений світ» створена в 1988 році як реакція суспільства на жадливий екологічний стан в Україні, спричинений Чорнобильською катастрофою 1986 року. Асоціація є членом Міжнародної федерації «Друзі Землі».

Голова УЕА «Зелений світ»
Юрій Іванович Самойленко.

Газета «Зелений Світ» була, на час створення, одним з найперших неформальних антирежимних видань, в якому відкривалася правда про стан здоров'я нації та екологічні негаразди в країні. Газета стала рупором демократії. В епоху тотального замовчування та брехні на наших шпальтах відкривалися жадні картини радянської дійсності.

НІХТО НЕ ЗАБУТИЙ, НІЩО НЕ ЗАБУТЕ!

20 травня громадські активісти на чолі з головою УЕА «Зелений світ» Юрієм Самойленком вшанували пам'ять закатованих українців окупаційним московським режимом у Києві в меморіальному комплексі Биківнянські могили.

Громадською делегацією покладено квіти та лампадки до меморіалів жертв

московського терору з українського та польського боку.

«По всій Україні тисячі таких могил — масові захоронення знищених українців.

Ми не повинні цього забувати і від дітей до онуків передавати правду про московське «братерство та любов»! Надто дорого обійшлася втрата державності України на початку 20 століття нашому народу!

Вічна пам'ять нашим закатованим землякам!», — написав у Фейсбуці Юрій Самойленко.

За неповні 14 місяців терору з політичних мотивів було заарештовано декілька мільйонів осіб. Загалом, із січня 1935 р. по червень 1941 р. у СРСР було репресовано понад 19 840 000 осіб, з них упродовж першого після арешту року були ліквідовані або померли від тортур 7 млн., решта загинули від каторжної праці у

концтаборах на «стройках камунізма».

Згідно з архівними документами, розсекреченими СБУ, в Україні 1936 р. було репресовано 15717 осіб, 1937-го — 159537, 1938-го — 106096. 1939-го — 11744 особи. Прямі людські втрати в УСРР від комуністичних репресій у період 1927 — 1938 рр. становили понад 4,5 млн. осіб.

Вічна пам'ять нашим співвітчизникам!

ВКЛОНІМОСЯ ПРОРОКУ!

22 травня, в День перепоховання Тараса Шевченка на Чернечій горі поблизу Канева у 1861 році, активісти УЕА «Зелений світ», Всеукраїнського об'єднання ветеранів та Київського товариства ре-

пресованих та жертв репресій вшанували пам'ять Великого Кобзаря.

У церкві Різдва Христового на урочистій літургії святі отці поминули пам'ять Тараса Шевченка, там учасники, помолвшись за безсмертну душу Пророка, запалили шевченківський вогонь у лампадках та пронесли його Хрещатиком до пам'ятника Тарасу Шевченку в однойменний парк.

Знаменним було те, що перед нами ніхто не вшановував пам'ять Тараса Шевченка. Наша делегація цього дня була першою, хто поклав квіти та лампадки зі шевченківським вогнем до підніжжя пам'ятника і вклонилися Великому Кобзареві.

Такої ганьби ще не було від кінця 1980-х. Ані Президент, ані прем'єр-

міністр, ані київський міський голова не вшанували цього дня пам'ять українського Пророка у Києві до обіду.

Перед учасниками заходу виступив відомий еколог, активіст УЕА «Зелений світ» Михайло Михалко.

ТАКА ТЯЖКА ПЕРЕМОГА У БОРНІ ЗА СКВЕР

Після того, як кілька тижнів тому розгнівані кияни заблокували двері приміщення засідання земельної комісії Київради і не випускали депутатів, вимагаючи розпочати роботу та припинити знищувати природне та історичне середовище столиці, цього разу — ніби пошептали. Земельна комісія працювала швидко та результативно. Питання вирішувалися переважно на користь місцевих громад.

Святошинська громада з вулиць Львівська-Живописна також перемогла цього разу на засіданні земельної комісії Київради. Близько 30 святошинців з плакатами показали столичним депутатам свою згуртованість та наполегливість.

Але розслаблятися не можна! Треба на сесії Київради, коли буде розглядатися проект рішення про розірвання договору зі забудовником, продемонструвати таку ж наполегливість і рішучість!

Голова Святошинської РО «Зелений світ» написав у Фейсбуці: «Від імені Святошинської районної організації «Зелений світ» щиро вітаю мешканців Четвертої просіки з черговою перемогою!

З 2009 року ми спільно боролися за цей зганьблений клапот понівеченої баригами землі. Валили паркан, проводили громадські слухання, писали листи та ходили на різні комісії та інстанції. Низький вам уклін!»

ЕКОЛОГИ ПОСКАРЖИЛИСЯ В ЮНЕСКО НА РОСІЮ ЧЕРЕЗ БАЙКАЛ

Представники міжнародної екологічної коаліції Річки без кордонів направили в центр Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО заяву про дії урядів Росії і Монголії щодо Байкалу, повідомляють «Сибирь.Реалии».

Екологи переконані, що сторони не виконують свої зобов'язання, тому стан унікального озера може погіршитися. Головне, що турбує громадських

активістів, — плани з будівництва ГЕС у Монголії.

У коаліції також заявляють, що російська сторона дотримується далеко не всіх вимог з охорони Байкалу. Зокрема, в грудні 2017 року уряд прийняв постанову, яка розширила діапазон регулювання рівня озера Байкал з 1 м до 2,3 м, причому документ приймався без повної оцінки впливу нового режиму на озеро.

І зараз рівень Байкалу вже на чверть метра нижче тієї позначки, яка раніше вважалася припустимою. У березні 2018-го вийшло ще одне розпорядження, яке призвело до десятикратного скорочення водоохоронної зони Байкалу.

Екологи сподіваються, що на черговій сесії комітету з Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО ситуація навколо Байкалу стане предметом для серйозного обговорення.

ЄВРОСОЮЗ ХОЧЕ ЗАБОРОНИТИ ТЕСТУВАННЯ НА ТВАРИНАХ

Європейський Союз вирішив розпочати дипломатичну кампанію за світову заборону тестування косметичних засобів на тваринах до 2023 року. За відповідну резолюцію проголосували 620 євродепутатів, повідомляється на сайті Європарламенту.

Депутати Європейського парламенту зазначають, що в самому ЄС продаж косметичних засобів, які тестують на тваринах, був заборонений ще в 2013 році. Та це не завадило косметичній промисловості Євросоюзу процвітати і забезпечити близько двох мільйонів робочих місць. Тим не менш, близько 80% країн світу і раніше дозволяють тестування косметики на тваринах та її продаж. При цьому євродепутати відзначають, що в системі ЄС є лазівки, оскільки деякі косметичні засоби тестуються на тваринах за його межами, перш ніж бути повторно перевіреними в ЄС з використанням альтернативних методів і потрапити на ринок. Водночас наголошують, що тестування на тваринах багатьох інгредієнтів, що використовуються при виробництві косметики, як і раніше не заборонено. Крім того, в ЄС вважають серйозною проблемою відсутність достовірних даних про імпорту косметики, що надходить на європейські ринки. При цьому 90% громадян ЄС згодні з важливістю встановлення високих стандартів захисту тварин у всьому світі.

В ЄС ЗАБОРОНИЛИ ВИКОРИСТАННЯ ШКІДЛИВИХ ДЛЯ БДЖІЛ ІНСЕКТИЦИДІВ

Європейський Союз проголосував за постійну заборону пестицидів, які шкідливі для бджіл. Як зазначає Independent, тепер використання на відкритому повітрі в аграрній промисловості трьох основних неонікотиноїдних хімікатів, що впливають на скорочення популяції запилюючих комах, буде заборонено по всьому Євросоюзу.

Зокрема, згідно з новими правилами, під заборону потрапляють такі пестициди, як імідаклоприд, клотіанідін і тіаметоксам. Такому рішенню передували числені висновки вчених, екологічних організацій

та політиків з приводу впливу цих хімічних речовин на бджіл та довкілля в цілому. Експерти змогли довести, що ці хімічні речовини не тільки призводять до великомасштабного вимирання популяції бджіл, але впливають на їхню здатність до навчання і пам'яті. Після цього пропозиція ввести хоча б часткову заборону на застосування неонікотиноїдів була внесена в Єврокомісію у 2017 р., і ось тепер вона була підтримана. «Це велика перемога для науки, здорового глузду і наших бджіл, які опинилися під загрозою. Докази того, що неонікотиноїдні пестициди становлять загрозу для бджіл, є незаперечними», — сказала учасниця кампанії «Друзі Землі» Емі Мерфі, коментуючи рішення ЄС. Водночас використання зазначених пестицидів усередині приміщень, наприклад, в теплицях, не має такого ж шкідливого впливу, а тому не буде обмежено.

АВСТРАЛІЯ РЯТУЄ ВЕЛИКИЙ БАР'ЄРНИЙ РИФ

Уряд Австралії має намір закласти в бюджет \$500 млн на захист Великого Бар'єрного рифа від наслідків кліматичних змін і забруднення. Про це повідомляє Mind.ua з посиланням на газету The Sydney Morning Herald.

Зокрема, понад \$200 млн має піти на зміну методів ведення сільського господарства і покращення якості води, \$100 млн — на дослідження з відновлення рифів, \$58 млн — на боротьбу з морськими зірками, які харчуються коралами. Це буде найбільше вкладання коштів у захист навколишнього середовища за всю історію Австралії, зазначає видання.

«Риф — це критично важливий національний актив, який приносить 6,4 млрд на рік для економіки Квінсленда і Австралії і забезпечує 64 000 робочих місць», — сказав прем'єр-міністр Австралії Малколм Тернбулл.

Великий Бар'єрний риф знаходиться в Тихому океані. Це ділянка Всесвітньої Спадщини і найбільший на Землі природний об'єкт, утворений живими організмами. Він простягнувся вздовж північно-східного узбережжя Австралії на 2500 км і займає площу близько 344400 кв. км.

Риф фактично знищується через знебарвлення коралів і забруднення океану, втративши майже половину свого коралового покриття за останні 30 років. Раніше Всесвітній фонд дикої природи Австралії (WWF) та Австралійський фонд охорони природи оцінили, що необхідно \$475 млн на рік, щоб вирішити проблему якості води в рифі.

НА ГАВАЯХ РЯТУЮТЬ КОРАЛИ

Законодавчі збори штату Гаваї схвалили заборону на використання сонцезахисних засобів через загрозу, яку вони створюють для коралових рифів. Доку-

мент направлений на підпис губернатору острівного штату, повідомляє BuzzFeed. У разі його підписання, заборона на використання сонцезахисних засобів набуде чинності з 2021 року.

Вчені з'ясували, що до складу сонцезахисних засобів входять оксібензон і октіноксат, які руйнують корали, вививаючи з них поживні речовини, і перешкоджають розвитку морській фауні та флорі, наприклад — шкодять морським їжакам і водоростям.

Згідно з опублікованим у 2015 році дослідженням, щорічно близько 14 тисяч тонн сонцезахисного крему потрапляє в рифи по всьому світу. Найбільша концентрація цих речовин спостерігається в пляжних туристичних регіонах, наприклад, на Гаваях чи Віргінських островах. Дослідження, проведене на Гаваях торік, свідчить про те, що культуру бухту Хануама щодня відвідують 2,6 тисячі осіб, в результаті чого у воду потрапляє майже 188 кілограмів сонцезахисних засобів. Крім того, було встановлено, що хімікати потрапляють в океан і як після використання безпосередньо на пляжі, так і через каналізацію згодом. Тобто, навіть якщо людина не купалася в морі після нанесення сонцезахисного крему, під час прийняття душу у воду потрапляють хімікати, які згодом переносяться в океан. Відзначається, що оксібензон і октіноксат входять до складу більшості популярних сонцезахисних засобів, однак, існують лінійки, які використовують інші компоненти для захисту від ультрафіолетового випромінювання.

НІМЦІ ЗАБОРОНЯЮТЬ В'ЇЗД ДО МІСТ ДИЗЕЛЬНИМ АВТО

Федеральний адміністративний суд у Лейпцизі дозволив владі у німецьких містах, федеральних землях та громадах запроваджувати заборону на в'їзд дизельних автомобілів, повідомляє ЄвроПравда з посиланням на Deutsche Welle.

Ухвала суду не встановлює прямої заборони на в'їзд дизельних авто, але дозволяє містам вводити її. Справу розглядали у зв'язку з давнім прагненням німецьких екологів домогтися відповідних обмежень, зокрема, у Штутгарті та Дюссельдорфі, де рівень забруднення повітря перевищує допустимі норми.

Екологічна ініціатива з охорони довкілля Німеччини подала на обидва міста в суд, заявивши, що вони недостатньо зробили для боротьби зі шкідливими викидами. Суд у Штутгарті вирішив, що заборона на в'їзд дизельних авто є «найбільш ефективними» засобом для поліпшення якості повітря і охорони здоров'я в міських районах. Суд Дюссельдорфа визнав, що такі заборони повинні бути «серйозно розглянуті». Чинovníки також заявляють, що заборона може паралізувати роботу автобусних компаній, служби збору сміття та торгівців, які здебільшого використовують дизельні транспортні засоби.

НЕРЕСТОВА АКЦІЯ «РУКА ДОПОМОГИ РИБИ»

За роки незалежності більше 60% природних нерестовищ зникло. Основними причинами цього є:

неконтрольована забудова берегової лінії (де раніше були затоки, острови, залпанні луки, природні нерестовища, сьогодні залиті залізобетоном приватні берега; понад два десятиліття не проводяться меліоративні роботи з розчищення природних нерестовищ, а так само вже забули, коли проріджували від зайвої водної рослинності нерестовища. В результаті вони заростають, міліють, поступово перетворюючись у сушу.

Одна з основних бід сучасного нересту риби — це, поза всяким сумнівом, перепади рівня води у водосховищах. При скиданні води ікра опиняється без води, висихає і гине. При піднятті рівня води, під товщею води ікра не прогривається, чорніє і гине. Енергетики, «господарі» гідроелектростанцій, не замислюються, що річки — це живий організм.

Розуміючи, що риба просто не зможе повноцінно віднереститися в сучасних реаліях, з кожним роком все більше встановлюють штучні нерестові гнізда промисловики, рибальська і природоохоронна громадськість при узгодженні цих робіт з іхтіологічними відділами Управління рибоохорони.

Однією установкою штучних нерестових гнізд справа не обмежується. За ними повинен бути догляд. Періодично гнізда виймають з води, ікру промивають від сміття.

Традиційно, що участь в цих заходах бере Асоціація рибалок України. Особливо хочеться відзначити ЗОО ВГО «Асоціація рибалок України», яка вже котрий рік поспіль бере найактивнішу участь в установці штучних нерестових гнізд на акваторії Запорізької області.

У 2018 році на каскаді Дніпровських водосховищ і дельті Дніпра було встановлено 8 000 штучних нерестових гнізд.

**Прес служба
Асоціації рибалок України**

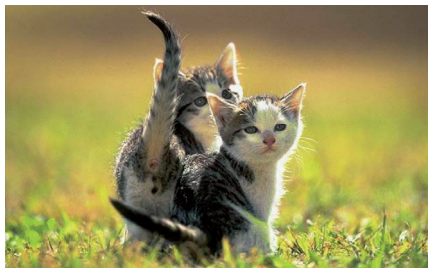
ХАРЧОВІ ВІДХОДИ У ШКОЛАХ ПЕРЕРОБЛЯТИМУТЬ

У 200 українських школах встановлять компостери для переробки харчових відходів. Як повідомили УНІАН у прес-службі Міністерства освіти і науки (МОН), МОН та Міністерство екології та природних ресурсів починають збір заявок від українських шкіл для участі в екологічно-освітньому проекті «Компола».

У 200 закладах, які відберуть за результатами конкурсу, встановлять компостери для переробки харчових відходів, в яких утилізуватимуть залишки їжі та інші побічні продукти зі шкільних їдалень. Збір заявок тривав до 24 квіт-

ня 2018 року. Оголошення переможців відбулося на початку травня 2018 року. Основна мета проекту — дати додатковий поштовх та ресурс українським школам для розвитку екологічної грамотності учнів, допомогти школярам отримати практичні навички, а не суто теоретичну інформацію щодо відповідального споживання. Школи відбиратимуть лише за двома критеріями: мотивація, яку буде продемонстровано в креативному завданні, та відповідність технічним вимогам. Усі школи, що візьмуть участь у проекті, пройдуть навчально-практичний семінар та отримають інформаційні матеріали про компостування. Проект «Компола» був започаткований київськими школярами Нікітою Шульгою та Софією-Христіною Борисюк. Після цього ідею підтримали міністр екології та природних ресурсів Остап Семерак та міністр освіти і науки Лілія Гриневич. Зараз проект вже успішно реалізований в 32 навчальних закладах у різних регіонах України. «Органічні відходи досі становлять значний відсоток обсягу українських сміттєзвалищ. У світі вже давно та ефективно працює система їх перетворення на органічне добриво — компост. Це доступний і маловитратний механізм. Було б правильно, якщо компостери були б встановлені в усіх школах і перетворювали відходи їдалень на органічні добрива», — зазначив Семерак.

У ДНІПРІ КОТИ Є ЧАСТИНОЮ ЕКОСИСТЕМИ МІСТА

Дніпровська міськрада визнала безпритульних котів частиною екосистеми міста як природних дератизаторів гризунів, передає кореспондент УНІАН з 31-ї чергової сесії міськради, розглядаючи петицію жителів міста.

«У Дніпрі коти здійснюватимуть природну дератизацію і матимуть вільний доступ до підвальних приміщень і горищ у багатоповерхових будинках. Комунальні житлові підприємства повинні не лише стежити за належним станом підвалів і горищ, а й запобігати ізоляції там котів. Дотримуватися цих норм рекомендовано й житловим кооперативам і об'єднанням домовласників», — йдеться у рішенні. Відловлювати безпритульних котів комунальним службам дозволено лише для обстеження на наявність захворювань, стерилізації й вакцинації або для передачі новим господарям.

КИЯНИ БЕЗКОШТОВНО ВАКЦИНУВАТИМУТЬ ТВАРИН

Як зазначають у відомстві, епізоотична ситуація зі сказом тварин залишається небезпечною та створює потенційну загрозу у зв'язку з постійною міграцією диких, домашніх, безпритульних тварин. У Головіївському районі Києва відбулася безкоштовна вакцинація тварин від сказу.

У СТОЛИЦІ ОАЕ ЗАПУСКАЮТЬ ПЕРШУ МОБІЛЬНУ ВЕТКЛІНІКУ ДЛЯ БЕЗДОМНИХ ТВАРИН

Доктор Сьюзан Айлотт, засновник Animal Welfare Abu Dhabi (AWAD) разом зі своєю командою працює над запуском першої в ОАЕ мобільної ветклініки, яка займеться лікуванням покинутих тварин на вулицях Абу-Дабі.

Команда з AWAD вже провела свій другий виїзд на Lulu Island, передає Khaleej Times. До складу команди увійшли ліцензовані ветеринари і сертифіковані AWAD ловці, які транспортували обладнання і медичні принадлежности на острів на човні. У 2017 році Awad стала першою організацією в ОАЕ, яка організувала «польовий шпиталь» для догляду за тваринами. Всього за дві години роботи команді вдалося не тільки стерилізувати 14 кішок на човні, але і вилікувати їх, і навіть надати їм стоматологічну допомогу. Команда буде продовжувати виїзди на віддалений острів.

КРИЖАНА ГОЛОВА ТРАМПА

Група екологів, яка займається змінами клімату, збирає півмільйона доларів з метою висікти голову президента США Дональда Трампа в арктичному айсбергу. За задумом, крижана голова Трампа буде 35 метрів у висоту, повідомляє The Independent. Проект задуманий за аналогією з відомою горою Рашмор, в якій висічені голови чотирьох президентів США: Джорджа Вашингтона, Томаса Джефферсона, Авраама Лінкольна і Теодора Рузвельта.

Екологи сподіваються, що вони зможуть проілюструвати небезпеку зміни клімату шляхом спостереження за тим, як швидко розтане «голова» президента. «Ми хочемо побудувати пам'ятник для всіх нас, щоб ми могли бачити, як довго буде тривати танення скульптури. Часто люди вірять у щось тільки тоді, коли бачать своїми очима», — йдеться в заяві групи.

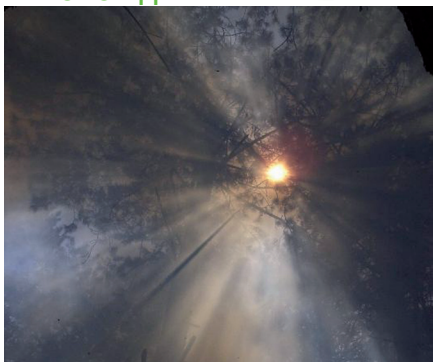
ЕКОЛОГИ ПОЗИВАЮТЬСЯ НА ТРАМПА ЧЕРЕЗ ЗАПОВІДНИКИ

Екологічна американська організація Earthjustice подала позов на президента США Дональда Трампа після того, як він вирішив скоротити територію заповідника «Grand Staircase-Escalante» в штаті Юта на 768,9 тис. га. Про це повідомляється на сайті організації, передає РБК.

За словами адвоката Earthjustice, якщо попередник Трампа використовував закон для захисту природи і культурних пам'яток США, то нинішній президент «спотворив закон, щоб відкрити заповідник для вугільних розробок». «Ми не дозволимо цьому статися. Ми використовуємо силу закону, щоб зупинити нелегальні дії Трампа», — сказав захисник організації.

ЗАБРУДНЕННЯ ПОВІТРЯ ПІДВИЩИЛО РИЗИК РОЗВИТКУ ХВОРОБ ДИХАЛЬНИХ ШЛЯХІВ

Навіть короточасне підвищення рівня забруднення повітря підсилює ризик розвитку гострих інфекцій дихальних шляхів — пневмонії, бронхіту, грипу, коклюшу. Цей ефект виявився особливо помітним у дітей. Дослідження опубліковане в журналі *American Journal of Respiratory and Critical Care Medicine*, передає *Naked Science*.

Один із ключових параметрів, за якими оцінюють якість повітря, — кількість дрібнодисперсних твердих частинок, відомих як РМ2.5. Їх діаметр не перевищує 2,5 мікрметра, тому вони легко проникають в організм. У 2017 році міжнародна група учених з'ясувала, скільки передчасних смертей викликало забруднення повітря цими частками.

Автори нової роботи використовували відомості про рівні забруднення повітря в регіоні Уосатч-Фронт у штаті Юта: там проживає близько 80% населення штату. Вчені розглянули дані про погодні умови та забруднення атмосфери в Уосатч-Фронт з 1999 по 2016 рік. Потім поєднали їх з інформацією про звернення в місцеві лікарні і поставлені діагнози. Усього за вивчений період гострі інфекції дихальних шляхів виявили у 146 397 пацієнтів, більшість з них — діти до двох років.

З'ясувалося, що за різким підйомом рівня забруднення стабільно йшов спалах інфекцій дихальних шляхів. Він починався в перший тиждень після піку забруднення і досягав максимуму через три тижні. Дослідники підраховали, що із збільшенням концентрації РМ2.5 на 10 мкг/м³ ризик розвитку хвороб зростає на 15-32% в залежності від віку.

Вчені називають кілька ймовірних причин цього зв'язку. Можливо, при попередженні про забруднення люди проводять більше часу в закритих приміщеннях, не провітрюючи їх, — це дозволяє хворобам поширюватися швидше. Однак не виключено, що вплив дрібнодисперсних частинок робить дихальні шляхи більш сприйнятливими до інфекцій. Немовлята також могли опинитися в групі підвищеного ризику з кількох причин: їх організм менш стійкий до зараження, при цьому дорослі частіше лікуються вдома, не звертаючись до лікаря.

ПРОДУКТИ, ЯКІ ПОЛІПШУЮТЬ ЗДОРОВ'Я ЧОЛОВІКІВ

Листові зелені овочі, такі як шпинат і броколі, є чудовим джерелом фолієвої кислоти, пише ТСН. Дослідження показали, що у чоловіків, які мають у раціоні ці

овочі, зменшується ризик щодо високого артеріального тиску.

Необхідний для сильної статі вітамін С. Двісті міліграмів на день підтримують не лише імунітет, а й безпосередньо сексуальне чоловіче здоров'я. Це насамперед стосується чоловіків, старших сорока років. До речі, вітамін С — не лише цитрусові. Він міститься у шипшині, болгарському перці, смородині.

Наступний корисний інгредієнт обіду для чоловіків — це авокадо. А все завдяки корисним жирам, що містить авокадо. Ці жири підтримують зір і полегшують симптоми артриту. І нарешті у чоловіків, які регулярно вживають бобові, ризик серцевого нападу майже вдвічі менший ніж у тих, хто бобовими нехтує. До того ж, наприклад, квасолеве рагу, допомагає організму знизити рівень холестерину в крові. Експерти рекомендують час від часу замінювати курячий суп на квасолевий.

ЯК ПОЗБУТИСЯ ПЕЧІЇ НАРОДНИМИ МЕТОДАМИ

Поширеність гастроєзофагеальної рефлюксної хвороби (ГЕРХ) продовжує зростати одночасно із збільшенням розповсюдженості її факторів ризику, включаючи надмірну масу тіла та ожиріння, зазначають фахівці Асоціації дієтологів України.

Ефективний контроль печії, основного симптому ГЕРХ, а також інших її проявів, можливий завдяки застосуванню сучасних кислотознижуючих засобів, насамперед інгібіторів протонної помпи (ІПП). Водночас дієтологи попереджають, що тривале пригнічення шлункової кислотної секреції може мати небажані наслідки від негативного впливу на фізіологію травлення до збільшення ризику інфекційних ускладнень. Використання розумних та науково-обґрунтованих дієтичних інтервенцій з метою полегшення печії дозволяє зменшувати дозу ІПП, а у легких випадках рефлюксу відмовитись від кислотосупресивної терапії.

У частини людей, які страждають від печії, ефективність змін у харчуванні може бути підвищена при вживанні певних рослинних та інших натуральних засобів:

Ромашка

Чашка ромашкового чаю має заспокійливий вплив на травну систему, включаючи секреторну функцію різних органів травлення. Не можна вживати ромашковий чай та інші засоби з цієї рослини при наявності алергічної реакції на амброзію.

Імбир

Коріння цієї рослини має добре відомий вплив на шлунково-кишковий тракт, послаблюючи симптоми його патологічних станів. Багато століть імбир використовується як засіб народної медицини для позбавлення від печії.

Локриця

Екстракт коріння солодки також широко відомий засіб народної медицини для лікування захворювань різних органів

та систем. Ефективність локричного екстракту в усуненні печії продемонстрована у декількох дослідженнях. Компоненти екстракту сприяють збільшенню продукції слизу у стравоході, запобігаючи подразнюючому впливу шлункового рефлюкату та сприяючи загоєнню пошкоджень слизової оболонки. Локричний екстракт, який не містить глікозиду гліциризину, доступний у вигляді пігулок та сиропу.

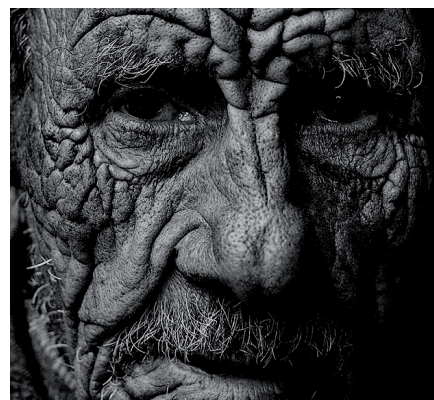
Фенхель

Добре відома лікарська рослина, насіння якої ще називають лікарським кропом. Насіння фенхеля широко застосовується у східній кулінарії в якості спеції. Водночас, різноманітні фітосаособи з його вмістом пропонуються в якості натуральних ліків для усунення симптомів, які походять з органів травлення, включаючи печію.

Багато інших рослин та їх похідних мають репутацію засобів, які допомагають боротись з печією без застосування фармакологічних препаратів. Серед них: картопляний сік, котяча м'ята, коріння алтею та інші. Їх застосування має індивідуальну більшу або меншу ефективність, але поки що не має переконливих підтверджень ефективності.

Лікування печії повинно проводитись кваліфікованим лікарем. Самолікування може призводити до неоптимальних результатів, прогресування захворювання та несвочасного виявлення ускладнень.

П'ЯТЬ ПРОСТИХ СПОСОБІВ УПОВІЛЬНИТИ СТАРІННЯ

Біолог Елізабет Блекберн, яка є лауреатом Нобелівської премії, назвала п'ять простих способів уповільнити старіння, пише *Business Insider*.

Вчений ґрунтується на своїй науковій роботі з теорії старіння внаслідок укорочення теломер у хромосомах.

У першу чергу, Блекберн рекомендує впоратися зі стресом. У своєму дослідженні вона вивчала поведінку матерів, які виховують дітей з аутизмом та іншими хронічними захворюваннями. Зазначається, що у більш стресостійких жінок теломери коротшали значно повільніше.

По-друге, фахівець радить медитувати. За її даними, люди, які медитують по 12 хвилин на день протягом двох місяців, змогли уповільнити зміни теломер.

Також Блекберн вважає важливим більше спілкуватися з сусідами, вступити в шлюб і завести друга на все життя.

Крім того, біолог рекомендує заробляти гроші. Її дослідження показало, що у людей з більш високими доходами теломери частіше бувають довгими.

ПОРЯТУНОК ПЛАНЕТИ ВІД СМІТТЯ

Науковці відкрили фермент, який роз'їдає пластик усього за кілька днів. У звичайних умовах на розпад пластику необхідно приблизно 400 років. Про це у Facebook повідомляє українська редакція Deutsche Welle.

Зазначається, що результати дослідження науковців з Великобританії, США та Бразилії опубліковано у журналі PNAS.

Відкриття являє собою мутований фермент з бактерій, виявлених у 2016 році японськими вченими. Необхідну мутацію викликали шляхом обробки ферменту рентгенівськими променями, у 10 млрд разів яскравішими за сонячне випромінювання.

У ШЛУНКУ МЕРТВОГО КИТА ВІЯВИЛИ 29 КІЛОГРАМ ПЛАСТИКУ

Труп 10-метрової тварини був знайдений на прибережній зоні Мурсії, міста на південному сході Іспанії. В результаті розтину експерти з Центру порятунку дикої природи Ель-Валле виявили пластикові пакети, каністру, а також кілька частин мотузки і тенета, повідомляє National Geographic.

Фахівці прийшли до думки, що кит помер через те, що не зміг перетравити весь з'їдений пластик. Вони припустили, що через це «блокування» в травній системі червоної порожнини тварини розвинулася інфекція — перитоніт, яка в підсумку призвела до смерті.

Коли стали відомі результати розтину, влада Мурсії вирішила запустити кампанію із сповіщення про небезпеку використання одноразових пластикових предметів.

Щорічно у Світовий океан потрапляє понад 8 мільйонів тонн пластику. Якщо ситуація не зміниться, то до 2025 року на три тонни риби припадатиме тонна пластику, а до 2050 року пластик буде переважає.

ПЛАСТИКОВЕ СМІТТЯ ЗНАЙШЛИ НА ДНІ МАРІАНСЬКОЇ ЗАПАДИНИ

На глибині понад 10 км, на дні Маріанської западини, виявили пластиковий пакет. На думку дослідників, це ілюструє масштаби забруднення океану.

Знахідка виявлена в рамках проекту Японського агентства науки і технологій з вивчення землі та моря JAMSTEC, повідомляє strana.ua з посиланням на Marine Policy. За 30 років роботи в рамках проекту дослідники виявили понад 3 тис. одиниць сміття в найглибших місцях океану. Третину від загальної кількості знахідок склав мікропластик від одноразових упаковок. Другим за поширеністю виявилось металеве сміття.

РУМУНИ СХВАЛИЛИ ЗАБОРОНУ НА ПЛАСТИКОВІ ПАКЕТИ

Депутати верхньої палати парламенту Румунії — Сенату — одностайно ухвалили законопроект, що забороняє з 1 січня 2019 року виробництво, імпорту і продаж пластикових пакетів. Про це повідомляє власний кореспондент Укрінформу.

«З 1 липня 2018 року запроваджується заборона на імпорту і виробництво тонких і надтонких пластикових пакетів з ручкою, а з 1 січня 2019 року заборона запроваджується і на продаж таких пакетів у всіх торговельних точках країни», — йдеться у документі. Разом з цим дозволено буде продаж лише тонких і надтонких пластикових пакетів без ручки. Законопроект був розроблений відповідно до рекомендацій Єврокомісії.

У ВЕЛИКОБРИТАНІЇ МОЖУТЬ ЗАБОРОНИТИ ПРОДАЖ ПЛАСТИКОВИХ ТРУБОЧОК

У Великобританії наступного року можуть заборонити продаж пластикових трубочок, ватних паличок і деяких інших одноразових виробів із пластику, що стане новим етапом кампанії щодо боротьби із забрудненням річок та світового океану.

За оцінкою міністра навколишнього середовища Майкла Гоува, в королівстві щорічно викидається близько 8,5 млрд пластикових трубочок. Уряд планує виділити 61 млн фунтів стерлінгів (\$86 млн) на розвиток нових технологій, які допоможуть вирішити проблему пластикових відходів.

Восени 2015 року в королівстві було введено податок у розмірі 5 пенсів на купівлю поліетиленових пакетів в супермаркетах. Введення плати призвело до скорочення їх використання на 83% за перший рік. У січні єврокомісар з бюджету Гюнтер Еттингер запропонував ввести аналогічний податок на всій території Євросоюзу.

МІКРОПЛАСТИК В АРКТИЦІ

Науковці Інституту полярних і морських досліджень імені Альфреда Вегенера (Бремергафен, Німеччина) виявили рекордну концентрацію синтетичних частинок у брилах криги Північного Льодовитого океану. Як повідомляє Deutsche Welle, деякі аналізи показали понад 12 тисяч мікрочастинок пластику на літр льоду. Результати дослідження оприлюднили у фаховому часописі Nature Communications.

Зазначається, що вчені дослідили зразки льоду з п'яти різних регіонів поблизу Північного полюсу, які збрали під час полярних експедицій у 2014 та 2015 роках. Для досліджень використовували спеціальний інфрачервоний спектрометр, який виявляє мікрочастинки діаметром в одну шосту волосини. Таким чином фахівці виявили в кілька разів вищу концентрацію пластику у зразках криги, у порівнянні зі зразками попередніх досліджень. Загалом учені знайшли 17 видів штучних матеріалів, серед яких — поліетилен і поліпропілен, лак, нейлон тощо. Понад половина виявлених мікрочастинок мають діаметр в одну двадцяту міліметра. Науковці занепокоєні тим, що ці частки можуть слугувати основою для ракоподібних та інфузорій. Дослідники припускають, що мікрочастинок пластику також можуть доволі швидко осідати на океанічне дно внаслідок того, що обростають водоростями, бактеріями і стають важчими.

Серед причин забруднення Північного Льодовитого океану пластиком називають розвиток міжнародного мореплавства та рибного господарства.

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ ХОЧЕ ЗАБОРОНИТИ ВОЛОГІ СЕРВЕТКИ

Згідно з намірами британського уряду, вологі серветки, які широко використовуються у різних сферах повсякденного життя, можуть зникнути з прилавків магазинів цієї країни.

Уряд стверджує, що його план з ліквідації пластикових відходів «включає продукти одноразового використання, такі як вологі серветки», передає ЄвроПравда з посиланням на BBC. Серветки містять пластик, який не розкладається у природі. Тому виробникам доведеться або створити серветку без пластику, або споживачі будуть змушені обходитися без цього товару. Вологі серветки також є причиною 93% випадків забитих каналізаційних труб у Британії. Це спонукало уряд та промисловість зосередитись на тому, щоб переконати споживачів не викидати їх у стічні води.

Британський департамент навколишнього середовища, однак, визнає, що заохочує виробників змінювати склад вологих серветок, щоб вони піддавалися переробці і не містили пластику. Згідно з оголошеними прем'єркою Терезою Мей планами, до 2042 року в країні мають зникнути всі «пластикові відходи, яких можна уникнути».

СМІТТЄВА ПЛЯМА В ТИХОМУ ОКЕАНІ ЯК ТРИ ФРАНЦІЇ

У районі великої тихоокеанської сміттевої плями зібралось найбільше скупчення пластику у світі. Виявлена в 1980-х, вона продовжує швидко зростати і сьогодні покриває простір площею понад 1,6 млн кв. км — у рази більше за попередні оцінки. Лорен Лебретон і його колеги з фонду Ocean Cleanup Foundation наводять нові цифри в статті, опублікованій в журналі Scientific Reports, передає Naked Science. Всупереч поширеним уявленням, пляма не виглядає як «сміттєвий острів» і зі сторони може здаватися цілком нешкідливою. Велика частина пластику занурена у воді, напівпрозора, перетворилася в трильйони дрібних, майже непомітних частинок. Але разом вони — як показали роботи, проведені в океані на просторі від Каліфорнії до Гавайських островів, — дають величезну масу в 87 тис. т, яка губить морські організми.

У ході дослідження використовувалися 18 траулерів і навіть зйомка з борту військово-транспортного літака C-130 Hercules. Після збору і сортування проб їх вивчали в лабораторії. Ці дані лягли в основу теоретичної моделі, яка і дозволила повному поглянути на вражаючі масштаби сміттевої плями. Пляма сміття займає 1,6 млн квадратних кілометрів, причому 99% сміття — пластик. Майже половина (46%) складається з елементів рибальських тенет, ще чверть — це так званий макропластик (пляшки, ящики), а решта — мікропластик, елементи пластику, зруйновані під впливом сонця, води і вітру.

ВЧЕНІ ПРОГНОЗУЮТЬ ГЛОБАЛЬНУ КАТАСТРОФУ

Американські кліматологи встановили, що підвищення середнього рівня світового океану на Землі через глобальне потепління повільно прискорюється. Згідно з даними, отриманими за допомогою супутникових вимірювань за останні 25 років, швидкість зростання рівня моря щороку збільшується в середньому на 0,084 міліметра у рік. Про це йдеться в статті Proceedings of the National Academy of Sciences, передає N+1.

Один з прямих наслідків глобального потепління на Землі — підвищення середнього рівня світового океану, яке спостерігається із середини XIX століття. Воно відбувається через теплове розширення океанської води, а також унаслідок танення полярних крижаних щитів у Антарктиді і Гренландії та гірських льодовиків. Тільки за XX століття середній рівень моря піднявся на 17 сантиметрів й продовжує зростати. За прогнозами, частина країн, розташованих на невеликій висоті, зокрема, острівні держави в Тихому океані, можуть виявитися повністю затопленими вже у середині XXI століття.

Щоб точніше оцінити можливу динаміку середнього рівня моря протягом найближчого часу, вчені пропонують різноманітні комп'ютерні та математичні моделі, однак поки їхні результати досить сильно розходяться і не можуть вважатися досить точними. Для створення більш точної моделі, що описує динаміку рівня моря на планеті, американські кліматологи під керівництвом Роберта Нерема з Колорадського університету в Боулдері проаналізували останні супутникові дані про динаміку середнього рівня світового океану і виявили, що зміну рівня моря за останні 25 років можна описати, вважаючи, що його зростання відбувається з постійним у середньому прискоренням.

У своїй роботі використовували всі доступні дані альтиметрів, встановлених на супутниках чотирьох океанографічних місій NASA й Національного управління

океанічних та атмосферних досліджень США.

При цьому, щоб визначити вплив на рівень моря тільки глобальних кліматичних змін й уникнути вкладу локальних поодиноких подій (які призводять до помітних флуктуацій, але не відображають загальних кількісних тенденцій), науковці намагалися оцінити й відняти із загальної залежності внесок двох найбільш помітних подій, що відбулися за цей період.

Першою з них була серія потужних вивержень філіппінського вулкана Пінатубо, яка сталася на початку 90-х років XX століття. Через викид величезної кількості аерозольних частинок в атмосферу ці виверження мали відчутний вплив на клімат Землі, зокрема, призвели до збільшення середньої температури й збільшення площі озонної діри над Антарктидою.

Другим важливим фактором, що призвів до локального прискорення зростання рівня океану, був Ель-Ніньо — активна фаза циклічних тихоокеанських поверхневих течій, яка призводить до значного підвищення температури на Землі; остання така фаза спостерігалася в 2015-2016 роках.

На думку вчених, обидва ці чинники призводять до значних локальних відхилень від загальної тенденції, пов'язаної з кліматичними змінами на планеті, й для кількісного аналізу пов'язані з ними флуктуації із загальної залежності були відняті. Унаслідок аналізу отриманих даних з поправкою на вплив Ель-Ніньо і вивержень Пінатубо кліматологи визначили середню швидкість підвищення середнього рівня моря на планеті, яка склала 2,9 міліметра в рік, а також його прискорення.

Виявилося, що дані про зміну середнього рівня моря за останні 25 років дуже добре описуються моделлю постійного прискорення, і в середньому швидкість зростання рівня моря щороку збільшується на 0,084 міліметра у рік (похибка вимірювань становить близько 30 відсотків). Виходячи із середньої швидкості підвищення рівня моря, вчені запропонували вважати процес рівноприскореним і зробили на основі цієї моделі оцінку рівня моря в 2100 році, який повинен збільшитися на 65 сантиметрів порівняно з 2005 роком.

За словами вчених, ці результати якісно узгоджуються з даними найбільш точних на сьогоднішній день прогнозів, отриманих за допомогою комп'ютерного моделювання, але в майбутньому точність оцінок має підвищитися за рахунок аналізу даних за більш тривалі проміжки часу.

ЯК РЯТУЮТЬСЯ ВІД СПЕКИ У РІЗНИХ КРАЇНАХ

Жителі України переживають не найлегші дні — температура подекуди сягає показника 35° і вище. Однак це не найспекотніше місце на планеті. Як же в різних країнах справляються зі спекою?

Універсальний засіб боротьби зі спекою — кондиціонер. У спекотних країнах їх встановлюють в кожному будинку та закладі, а також у транспорті та на зупинках.

Незважаючи на те, що алкоголь у спеку вживати не рекомендується, у середземноморських країнах у спеку п'ють розбавлені холодні вина.

Сієста є нормою життя як у європейських країнах (Греції, Італії, Іспанії), так і в Азії.

На Шрі-Ланці з 12 до 16 закриваються майже всі магазини. Охолоджуючими продуктами вважаються кавуни, банани, дині, кабачки, огірки, картопля, капуста, йогурт, мигдаль, м'ята. Воду не охолоджують, але додають у неї лайм.

У В'єтнамі також влаштовують сієсту. Заняття спортом у спекотну пору відкладаються на ранок або пізній вечір. П'ють у спеку в'єтнаміцький бульйон з гіркою огірка або зелений чай із льодом.

У Таїланді в аптеках продаються кристали, якими слід натиратися замість дезодоранту. Ще один тайський засіб від сонця — спеціальна пудра Lola у величезних червоних банках. Тайці щедро мажуть нею обличчя, виглядають при цьому вельми своєрідно, але спеку переносять легше.

У деяких країнах, зокрема, Південній Кореї та Ізраїлі, існує традиція масових «водних воєн» — натовп змучених спекою людей, озброєних водними пістолетами, атакує один одного і всіх, хто опиняється там же. Після цього стає і свіжіше, і веселіше.

На Кавказі в спеку п'ють кисломолочні напої, такі як айран. Калмики радять пити підсолений чай з баранячим жиром.

Індійська кухня відома тим, що в їжу додають багато спецій. У спеку така їжа сприяє швидкому потовиділенню, що допомагає охолоджувати організм.

В Японії існують давні винаходи, що допомагають у спеку. Дзвіночки «фурун» охолоджують розум». Вони зроблені зі скла, металу та кераміки. До «язичка» прив'язують паперову стрічку. Вітер змушує дзвіночки видавати звук, що викликає асоціації з образами води і вітру.

СМАКОТИНКА

Хашлама

Казахи за своєю природою кочівники. Якщо вони зустрічають подорожнього в степу, то першою чергою подають

на стіл найкращі свої страви, щоб мандрівник міг насититися. Однією з таких страв є хашлама.

Склад: 1 кг м'яса, 4-5 картоплин, 2-3 перця болгарського, 3-4 зубчики часнику, 2 цибулини, 5 помідорів, зелень.

Приготування: На дно казана викладаємо м'ясо, порізане шматочками, солимо, перчимо. Нарізаємо кільцями цибулю, викладаємо зверху на м'ясо, кладемо лавровий листочок. Картоплю і перець розрізаємо на 4 частини, викладаємо страву шарами. Помідори розрізаємо навпіл і накриваємо всю страву. Часник можна покласти на середину страви, не очищений від шкірки — він додасть смаку

й аромату. Посипаємо дрібно нарізаною зеленню. Ставимо на великий вогонь на 2 хвилини, щоб овочі пустили сік, прикручуємо на дрібний вогонь і тушуємо 50 хв. до готовності м'яса.

Смачного!

